

REGIONALE PRODUKTRÅD

**Håndbok
2016**

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1 Bakgrunn og formål	4
2 Mandat	4
3 Organisering.....	4
4 Roller og ansvar.....	5
4.1 Leder.....	5
4.2 Fagstrateg.....	5
4.3 Produktrådsmedlemmer	5
5 Kommunikasjon	6
5.1 Leverandørkontakt	6
6 Arbeidsprosesser	7
6.1 Deltagelse i anskaffelsesprosjekter.....	7
6.1.1 Oppnevning av deltakere	7
6.1.2 Samhandling og dialog med lokale behovseiere.....	8
6.1.3 Ved disens vedrørende valg av produkt eller tjeneste.....	8
6.1.4 Sortimentsavklaringer	8
6.1.5 Informasjon ved implementering.....	8
6.2 Deltagelse i strategisk innkjøpsarbeid	9
6.3 Etablering av produktråd og rekruttering av produktrådsmedlemmer.....	9
6.4 Utarbeidelse av handlingsplaner	9
6.5 Deltagelse på kurs og konferanser	10
7 Etikk, miljø og samfunnsansvar	10
7.1 Etikk	10
7.1.1 Habilitet	11
7.1.2 Taushetsplikt	11
7.2 Miljø.....	11
7.3 Samfunnsansvar	11
8 Vedlegg; mandat, maler og rutiner.....	12

Forord

Kvalitet, pasientsikkerhet og standardisering av teknologi og arbeidsprosesser står sentralt i Helse Sør-Øst sin strategi frem mot 2020. Innkjøpsorganisasjon skal bidra til at vi når de målene som er satt. For å kunne nå disse målene er vi avhenging av en god dialog med de ansatte. Denne dialogen skal bidra til at vi fanger opp - og ivareta fagmiljøenes behov. Jo bedre denne kommunikasjonen fungerer, jo bedre anskaffelser kan vi oppnå. Gode anskaffelser er en grunnleggende forutsetning for å kunne drive god pasientbehandling. Jeg vil derfor takke alle som deltar i dette viktige arbeidet, og som bidrar til at vi etablerer de beste avtalene vi kan, på faglig trygt grunnlag og til det beste for brukerne av spesialisthelsetjenesten.

Lykke til videre!

Med vennlig hilsen

Sign.

Kjetil Istad
Direktør innkjøp og logistikk
Helse Sør-Øst RHF

1 Bakgrunn og formål

Helse Sør-Øst kjøper varer og tjenester for nærmere 25 milliarder kroner årlig. Hovedmålet for avdeling for innkjøp og logistikk i Helse Sør-Øst RHF er å tilrettelegge for en samordnet og samhandlende bestillerorganisasjon slik at det kan frigjøres midler til pasientbehandling. For å bidra til å nå hovedmål ble det allerede i 2008 besluttet å etablere regionale produktråd. Beslutning ble forankret i avdelingens strategi- og handlingsplan vedtatt i styresak 128/2008 og inngår nå som en del av oppdrag og bestilling til helseforetakene.

Produktrådene skal arbeide for en standardisering av varer og tjenester slik at det kan skapes gode og effektive arbeidsprosesser. Gjennom faglige forankring og samarbeid på tvers av foretaksgruppen skal det skapes tillit mellom innkjøpsavdelingene og de øvrige fagmiljøene i helseforetaket. Denne tilliten til og forståelse for anskaffelsesprosessene skal lette implementering og styrker lojalitet til avtaler slik at gevinstpotensialet som er oppnådd i avtalene med leverandørene kan realiseres.

2 Mandat

Mandatet for de regionale produktrådene er utarbeidet av Helse Sør-Øst RHF i samarbeid med innkjøpsjefene i regionen. De konserntillitsvalgte i Helse Sør-Øst har også bidratt til utarbeidelse av mandatet.

Produktrådene skal ha det langsiktige ansvar for å sikre at fagmiljøenes behov i varetas i innkjøpsarbeidet. De skal bidra til samarbeid slik at det dannes grunnlag for at de samme produktene og tjenestene kan benyttes på tvers av foretaksgruppen. Dette standardiseringsarbeidet er en forutsetning for etablering av regionale og nasjonale innkjøpsavtaler.

For nærmere informasjon om mandatet se vedlegg 1. Mandat regionale produktråd

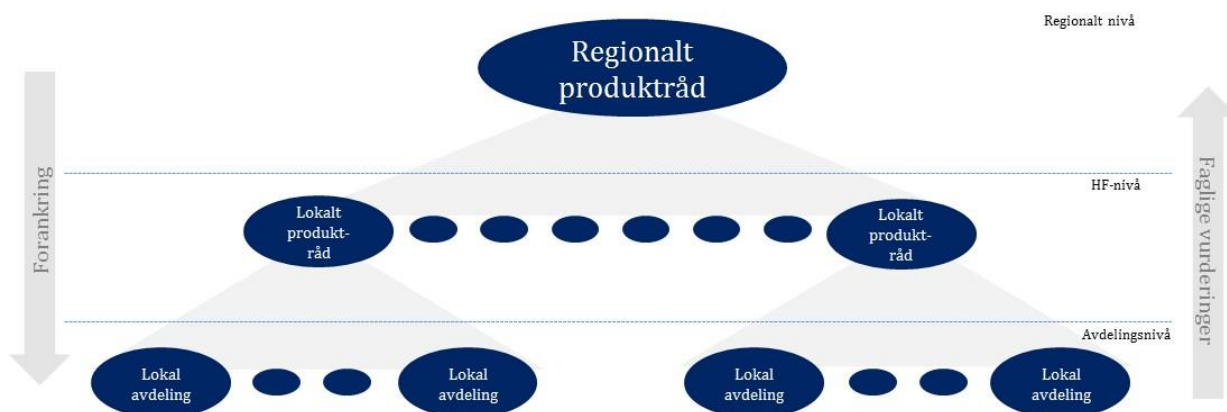
3 Organisering

Helse Sør-Øst RHF er som oppdragsgiver ansvarlig for at det etableres regionale produktråd og skal påse at helseforetakene oppnevner produktrådsmedlemmer. For å ivareta et langsiktig ansvar for de aktuelle fagområdene skal medlemmene oppnevnes for en periode på fire år.

Alle helseforetak skal være representert i de enkelte produktrådene, enten direkte eller ved at de gir andre helseforetak fullmakt til å representere helseforetaket. Dersom særskilte forhold tilsier det kan helseforetak gis anledning til å stille med inntil to representanter i et enkelte produktråd.

Medlemmene i de regionale produktrådene representerer fagmiljøet i eget helseforetak. For at medlemmene i de regionale produktrådene skal kunne ivareta lokale faglige vurderinger anbefales helseforetakene å etablere lokale produktråd.

Organiseringen skal sørge for at lokale behov blir ivaretatt i de vurderinger og anbefalinger som det regionale produktrådet gjør. Strukturen skal også bidra til at informasjon om produktrådets arbeid og anbefalinger blir gjengelig helt ned på avdelingsnivå. Hensikten med organiseringen er å sikre involvering og forankring hos brukere av utstyr og tjenester.

4 Roller og ansvar

4.1 Leder

Samtlige regionale produktråd skal ha en leder. Helse Sør-Øst RHF skal sørge for at ledere oppnevnes. Lederen skal primært være tilknyttet innkjøpsmiljøet. Dersom lederen kommer fra et helseforetak skal produktrådet likefullt ha et produktrådsmedlem fra foretaket.

Lederen skal ha oversikt over anskaffelsesplaner regionalt og nasjonalt. Han/hun skal ha oversikt over inngåtte avtaler som berører produktrådets fagområde og innhente informasjon om bruk av og omsetningen på disse avtalene. Produktrådslederen skal være produktrådets kontaktpunkt mot kategorisjefen, de øvrige produktrådene og leverandører. Kontakt mot Helse Sør-Øst RHF, Sykehusinnkjøp HF og de øvrige helseregionene avklares med kategorisjefen. Helse Sør-Øst RHF er kontaktpunkt for produktrådslederen dersom produktrådet inngår i en kategori hvor det foreløpig ikke er etablert en kategorisjef. Produktrådslederen skal ha ansvar for møteinnkalling, referater og eventuell rapportering. Dersom det oppstår behov for utmelding eller endringer i sammensetningen av produktrådene skal produktrådslederen melde fra om dette til Helse Sør-Øst RHF.

4.2 Fagstrateg

I tillegg til en leder skal samtlige regionale produktråd også ha en fagstrateg. Fagstrategen skal velges av og blant produktrådsmedlemmene. Fagstrategen skal samarbeide tett med lederen av produktrådet. Fagstrategen skal ha det overordnede og strategiske ansvaret for at produktrådet prioriterer relevante oppgaver for fagmiljøet som er betydning for innkjøpsarbeidet og i tråd med mandatet. Ved utforming av en kategoristrategi skal fagstrategen være produktrådets representant i kategoriteamet.

4.3 Produktrådsmedlemmer

Produktrådsmedlemmene skal representere fagmiljøet i helseforetaket de representerer og er ansvarlige for å være i dialog med dette miljøet. Alle produktrådsmedlemmene har ansvar for å holde seg faglig oppdatert og bidra aktivt i produktrådsarbeidet.

Det kan være krevende for medlemmene i de regionale produktrådene å sikre god forankring og videreformidle innspill fra lokale fagmiljøer dersom det ikke er etablert lokale produktråd eller nettverk. Helse Sør-Øst RHF skal derfor være en pådriver for at heleforetakene etablerer lokale produktråd eller nettverk slik at best mulig regionalt samarbeid og forankring kan sikres.

5 Kommunikasjon

Kategorisjefen¹ er ansvarlig for å tilrettelegge for at ulike interensenter er kjent med produktrådenes arbeid. Dette innebærer blant annet å bidra til dialog mellom produktråd og de medisinske fagrådene i Helse Sør-Øst.

Produktrådsmedlemmene har ansvar for å opprettholde jevnlig dialog med fagmiljøene i helseforetakene de representerer. Helseforetakene er ulikt organisert. Produktrådslederen må derfor sammen med produktrådsmedlemmene gi en beskrivelse hvordan dialogen mellom produktrådsmedlemmet og fagmiljøet i helseforetaket vil foregå. Produktrådsleder har ansvar for at denne beskrivelsen formidles til kategorisjefen¹.

Kommunikasjon i produktrådene og mellom produktrådene skal ivaretas gjennom bruk av ekstrasnettetsiden for de regionale produktrådene. Her skal produktrådene blant annet legge ut godkjente handlingsplaner, møtereferat og rapporter fra deltagelse på kurs og konferanser. Helse Sør-Øst RHF er ansvarlig for å sørge for at alle produktrådsmedlemmer gis adgang til denne ekstrasnettetsiden.

Helse Sør-Øst RHF skal sørge for at en oversikt over produktrådsmedlemmer og prosjektdeltagere i nasjonale og regionale anskaffelser er tilgjengelig for innkjøpsavdelingen i helseforetakene via ekstrasnettetsiden for innkjøp og logistikk. Denne oversikten skal også være tilgjengelig på ekstrasnettetsiden for de regionale produktrådene. En oppdatering av disse oversiktene skal foretas kvartalsvis.

5.1 Leverandørkontakt

Kontakt med leverandørmarkedet er nødvendig for å kunne skaffe god innsikt i markedet og de produktene som tilbys. Leverandører som ønsker kontakt med de regionale produktrådene skal henvende seg til produktrådslederne. Produktrådslederne skal i samråd med produktrådsmedlemmene vurdere hvorvidt det er behov for å gjennomføre møter med de aktuelle leverandørene. Produktrådene kan også på eget initiativ kontakte leverandører. Disse henvendelsene skal gå via produktrådslederne. I forbindelse med anskaffelsesprosjekter skal produktrådsmedlemmene forholde seg til de regler som gjelder for leverandørkontakt ved gjennomføringen av anskaffelser.

¹ eller Helse Sør-Øst RHF dersom det foreløpig ikke er definert en kategorisjef.

6 Arbeidsprosesser

Hovedoppgavene til de regionale produktrådene vil være knyttet til strategisk innkjøpsarbeid og bistand i anskaffelsesprosjekter.

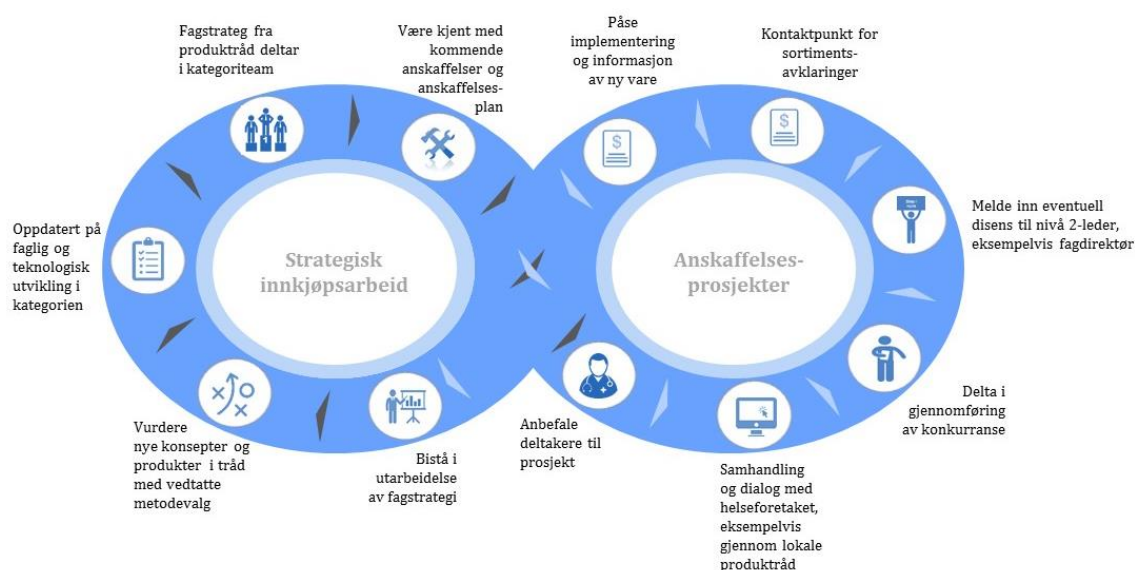
Arbeidsprosessene er beskrevet i mer detalj i dette kapittelet. Under følger en illustrasjon av hovedprosessene hvor produktrådet er involvert.

Ivareta faglig og strategisk fokus

Deltakere: Samtlige i produktrådet

Representere behovseiere og sikre forankring i anskaffelsesprosjekter

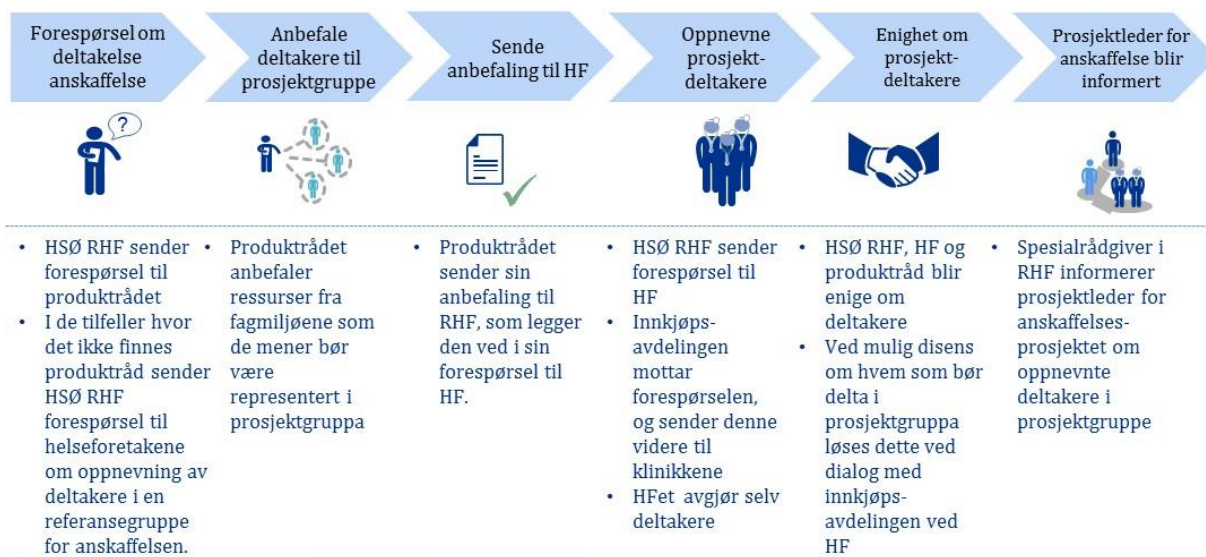
Deltakere: Utvalgte representanter fra produktrådet

6.1 Deltagelse i anskaffelsesprosjekter

6.1.1 Oppnevning av deltakere

Ved gjennomføring av regionale og nasjonale anskaffelser skal Helse Sør-Øst RHF henvende seg til det regionale produktrådet som representerer innkjøpsgruppen hvor den aktuelle anbudspakken er tilknyttet. I nasjonale prosjekter skal produktrådet foreslå minimum ett produktrådsmedlem som prosjektdeltager i anskaffelsen. Produktrådet kan i tillegg foreslå andre prosjektdeltagere uten tilknytning til produktrådet, men som innehar kunnskapen som etterspørres. Basert på produktrådets tilbakemelding og dialog med kategorisjefen henvender Helse Sør-Øst RHF til helseforetakene med en oppfordring om å oppnevne de personene som produktrådene har foreslått som prosjektdeltagere. Prosessen for å oppnevne deltakere til anskaffelsen er illustrert i figuren under:

6.1.2 Samhandling og dialog med lokale behovseiere

En solid forankring hos brukere av varene og tjenesten som anskaffes forutsetter at produktrådets representanter i anskaffelsesprosjektet er kjent med behovseiers² interesser og faglige vurderinger. Forankringen hos behovseier skal sikre avtalelojalitet, forståelse og aksept av valg av produkter og tjenester.

Produktrådet er ansvarlig for å koordinere kartlegging og innhenting av behovseieres vurderinger. Produktrådet skal henvende seg til det lokale produktrådet for dette. For områder hvor lokale produktråd ikke er etablert skal produktrådet sørge for å kartlegge interessenter i forkant av gjennomføring av aktiviteter.

Kartleggingen skal også sikre identifisering av interessenter som bør involveres i utprøving og testing av nytt produkt før innstilling.

6.1.3 Ved disens vedrørende valg av produkt eller tjeneste

Alle regionale og nasjonale avtaler helseforetaket er omfattet av skal benyttes av helseforetaket. Dersom helseforetak ikke benytter seg av ingåtte avtaler til tross for oppfordring fra produktrådet og oppfølging fra avtaleforvalter skal kategorisjefen i samarbeid med produktrådet løfte problemstillingen til nivå to leder³ i Helse Sør-Øst for vurdering.

6.1.4 Sortimentsavklaringer

Ved innføring av nye varer, inkludert varer som erstatter tidligere benyttede varer, vil det kunne være nødvendig å gjøre en avklaring av nytt sortiment som skal kunne bestilles. Produktrådet skal være et kontaktpunkt for de avklaringer som må gjøres i denne sammenheng. Oppgaven vil utføres i samhandling med utnevnt implementeringsansvarlig ved de enkelte HF.

6.1.5 Informasjon ved implementering

En viktig oppgave for produktrådets medlemmer er å bistå den/de implementeringsansvarlige slik at riktig og nødvendig informasjon når ut til de som skal benytte avtalen. Produktrådsmedlemmene skal i eget helseforetak aktivt ta del i etablering og etterlevelse av prosesser og rutiner for

² Med behovseier menes fagmiljøene som benytter varen eller tjenesten anskaffelsen omfatter

³ Eksempelvis fagdirektør eller økonomidirektør

informasjon om produkter og tjenester, både nyheter og endringer. Prosessene og rutineene som etableres skal sikre at informasjonen når ut til lokale avdelinger og brukere av produktene og tjenestene.

6.2 Deltagelse i strategisk innkjøpsarbeid

Produktrådet skal ivareta et strategisk og langsiktig fokus innenfor innkjøpsgruppen. Produktrådet vil da være i stand til å bidra til en felles utvikling og standardisering på regionalt nivå.

Produktrådet skal bistå i utarbeidelse av fagstrategier for kategorien de er ansvarlig for, være med på å etablering av nye konsepter og innføring av nye produkter i tråd med vedtatte metodevalg, samt være oppdatert på faglig og teknologisk utvikling.

Kompetansen produktrådet har er svært viktig i utarbeidelsen av kategoriplaner. For å utarbeide kategoriplaner etableres det egne kategoriteam som skal bistå kategorisjefen. Produktrådets fagstrateg eller den produktrådet utnevner skal inngå i dette kategoriteamet. Den som utnevnes til å delta i kategoriteamet har ansvar for å rådføre seg med og holde produktrådet orientert om arbeidet med etableringen av en kategoristrategi.

Deltakelsen i kategoriarbeidet vil sikre produktrådet informasjon om fremtidig, planlagte anskaffelser gjennom tilgang til anskaffelsesplaner. Der hvor det ikke foreligger kategoristyring vil produktrådet være ansvarlig for å holde seg orientert om kommende anskaffelser.

6.3 Etablering av produktråd og rekruttering av produktrådsmedlemmer

Helse Sør-Øst RHF legger vekt på å etablere prosesser for brukermedvirkning som skal bidrar til at innkjøpprosesser gjennomføres med vekt på kvalitet og pasientsikkerhet. For å ivareta dette etableres regionale produktråd innen områder av strategisk betydning for arbeidet med innkjøp og logistikk i foretaksgruppen. Etablering av nye produktråd skal ta utgangspunkt i den nasjonale kategoristruktur for innkjøp. Produktråd skal i all hovedsak etableres på innkjøpsgruppenivå. Det skal prioriteres etablering av regionale produktråd innenfor innkjøpsgrupper hvor regionale og nasjonale anskaffelser skal gjennomføres.

Rekrutteringen av produktrådsmedlemmer foretas ved at Helse Sør-Øst RHF henvender seg til helseforetakene med en forespørsel om oppnevning. Forespørselen skal innholder informasjon om hvilken innkjøpsgruppe og produktområder produktrådet skal håndtere samt hvilke fagkompetanse det er ønskelig at de som oppnevnes har. Sammen med forespørselen oversendes også mandatet for de regionale produktrådene.

6.4 Utarbeidelse av handlingsplaner

For hvert produktråd skal det etableres en handlingsplan og et budsjett for arbeidet. Mandatet for de regionale produktrådene skal danne utgangspunktet for innholdet i handlingsplanen. Produktrådene skal være kjent med regionale og nasjonale anskaffelsesplaner ved utarbeidelse av handlingsplanen. Produktrådene skal i handlingsplanene definere hvilke områder som bør prioriteres. De skal også definere områder hvor de har behov for kompetanseutvikling.

Handlingsplanene skal utarbeides årlig og oversendes Helse Sør-Øst RHF innen 1. januar. Helse Sør-Øst RHF skal gi tilbakemelding om godkjenning av handlingsplanene innen 1. februar. Tidsfristene forutsetter at regionale og nasjonale anskaffelsesplaner for gjeldene periode er ferdig utarbeidet og tilgjengelige. Produktrådslederne har ansvar for at ferdig utarbeidede handlingsplaner oversendes Helse Sør-Øst RHF for godkjenning. Helse Sør-Øst RHF har ansvar for at de godkjente handlingsplanene legges ut på ekstranettsiden for de regionale produktrådene.

Ved utarbeidelse av handlingsplan skal det benyttes mal i vedlegg 5. Mal handlingsplan

6.5 Deltagelse på kurs og konferanser

Produktrådene håndterer store og kostnadskrevende fagområder. De er avhengig av løpende kontakt med, og tilbakemeldinger fra fagmiljøer i foretaksgruppen, regionale, nasjonale og internasjonale fora for å sikre at faglige hensyn ivaretas. Helse Sør-Øst RHF skal tilrettelegge for at produktrådsmedlemmene er oppdatert på og har grunnleggende kunnskap om temaene de håndterer.

Deltagelse på kurs og konferanser skal gjøre produktrådsmedlemmene bedre i stand til å vurdere tilgjengelighet av produkter i markedet, samt kvalitet og pris på ulike typer produkter. Med utgangspunkt i kunnskap om endringer i metodevalg og tilgang på nye materialer vil produktrådsmedlemmene også kunne legge premisser for hvilke produkttegenskaper som bør etterspørres i forbindelse med anskaffelser. Dette er viktig kunnskap for å sikre at det ikke inngås avtaler på produkter med høye priser og en funksjonalitet helseforetakene ikke har behov for.

Produktrådet skal i sine handlingsplaner definere hvilke områder de som fagmiljø mener bør prioriteres. Dersom det er behov for kompetanseutvikling skal produktrådene i handlingsplanene også oppgi hvilke kurs og konferanser de har behov for å delta på. Helse Sør-Øst RHF skal dekke produktrådsmedlemmenes utgifter til kursavgifter, reise og opphold i forbindelse med kurs og konferanser i henhold til godkjent handlingsplan. På internasjonale konferanser skal antall deltagere begrenses oppad til tre personer. I etterkant av konferansen/kurset skal det skrives en rapport som synliggjør det faglige utbytte og eventuell relevans deltagerne har hatt for arbeidet med innkjøp og logistikk i Helse Sør-Øst. Produktrådslederne har ansvar for at rapporten legges ut på ekstranettsiden for de regionale produktrådene. Ved deltagelse på kurs og konferanser forventes at produktrådsmedlemmene er spesielt oppmerksomme på og handler i tråd med Helse Sør-Øst sine etiske retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt.

For nærmere informasjon se vedlegg 6. Rutine for deltagelse på kurs og konferanser

7 Etikk, miljø og samfunnsansvar

7.1 Etikk

Alle produktrådsmedlemmer skal signere et egenerklæringsskjema knyttet til habilitet og gjøres kjent med gjeldende etiske retningslinjene for innkjøp og leverandørkontakt samt samhandlingsavtalene som er inngått mellom de regionale helseforetakene (RHF) og Legemiddelindustrien (LMI) og Leverandører for helse-Norge (LFH). Produktrådsmedlemmene skal i tillegg gjennomføre kurs i Lov og forskrifter om offentlige anskaffelser ved e-læring eller annet kurs som arrangeres årlig.

For nærmere informasjon se vedlegg 2. Etsiske retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt i Helse Sør-Øst.

7.1.1 Habilitet

Dialog og samarbeid med leverandørmarkedet er nødvendig for å kunne skaffe god innsikt i markedet og de produktene som tilbys. Relasjonene som etablers må imidlertid ikke påvirke beslutninger ved fremtidige anskaffelser og det må utvises særskilt aktsomhet før og under en anskaffelsesprosess.

Produktrådsmedlemmer skal fylle ut en egenerklæring om habilitet og leverandørkontakt. Hensikten med egenerklæringen er å kunne dokumentere at det er foretatte en vurdering av om det foreligger bindinger/relasjoner som kan lede til at det kan reises tvil om produktrådsmedlemmenes habilitet.

Ved utfylling av skjemaet er det viktig å tenke nøye gjennom om det er forhold som kan medføre at andre oppfatter deg som produktrådsmedlem som inhabil. Er du i tvil, så oppgir du det i skjemaet, slik at det kan vurderes om dette er noe som det bør tas hensyn til. Vurderingen av hvorvidt noen er inhabile foretas av jurist i Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF skal sørge for utsending og innsamling av egenerklæringsskjemaene.

For nærmere informasjon se vedlegg 3 Egenerklæringsskjema habilitet

7.1.2 Taushetsplikt

Selv om arbeidet i produktrådene ikke nødvendigvis til en hver tid medfører deltagelse i konkrete anskaffelsesprosjekter har medlemmene i produktrådene taushetsplikt. Dette innebærer at produktrådet skal være omforent om hvilken informasjon som skal videreformidles ut i helseforetakene og eventuelt til leverandørene. Hensikten med dette er å sikre at utenforstående ikke kan tilegne seg informasjon som kan gi tilbydere i fremtidige anskaffelsesprosjekter konkurransefortrinn.

7.2 Miljø

De regionale produktrådene skal bidra til at det tas miljøhensyn i gjennomføring av anskaffelser og etableringen av kategoristrategier. Dette krever at produktrådsmedlemmene har et bevisst forhold til hvilken belastning ulike produkter kan ha på miljøet, og hvilke alternativer som kan benyttes for å redusere denne belastningen. Produktrådene skal ved gjennomgang av eksisterende og nye produkter ta hensyn til kostnader knyttet til bruken av produktet i dets levetid (livsløpskostnader) og miljømessige konsekvenser av produksjon og deponering av produktet. Før alle anskaffelser skal behovet for selve anskaffelsen alltid vurderes nøye. Redusert forbruk kan føre til store miljøgevinster.

Helse Sør-Øst RHF er medlem av Svanens innkjøperklubb. Organisasjonen kan bistå produktrådene med informasjon om produkter med stor risiko for unødig belastning på miljøet.

7.3 Samfunnsansvar

Produktrådene skal i sitt arbeid ta hensyn til Helse Sør-Øst sitt fokus på samfunnsansvar og bidra til

at Helse Sør-Øst er en pådriver for etisk handel.

Helse Sør-Øst er som medlem av organisasjonen ”Initiativ for etisk handel” (IEH) forpliktet til å følge IEHs etiske retningslinjer og jobbe for en forbedring av arbeids- og menneskerettigheter og miljø i produksjonen av varer og tjenester til Helse Sør-Øst. Det skal i alle regionale anskaffelser og andre fellesanskaffelser settes etiske krav hvis en risikovurdering av produkt og leverandørkjeder tilsier det.

For nærmere informasjon se vedlegg 4. Etisk handel i helseforetakene i Norge

8 Vedlegg; mandat, maler og rutiner

Vedlegg 1. Mandat regionale produktråd

Vedlegg 2. Etiske retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt i Helse Sør-Øst

Vedlegg 3. Egenerklæringsskjema habilitet

Vedlegg 4. Etisk handel i helseforetakene i Norge

Vedlegg 5. Mal handlingsplan

Vedlegg 6. Rutine for deltagelse på kurs og konferanser